УДК 37.013.42:378.147:7.071.4:792 https://doi.org10.31652/3041-1017-2026(7)-3

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА В УМОВАХ ТЕАТРАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

Ірина Швець[1]

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

Надійшла до редакції / Received: 08.10.2025 Схвалено до друку / Accepted: 19.12.2025

Анотація

У статті обґрунтовано теоретико-методологічні засади формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя мистецтва в умовах театрально-педагогічних інновацій. Потреба в оновленні змісту та методів підготовки мистецьких кадрів обумовлена викликами сучасної освіти, зокрема запровадженням Концепції Нової української школи, яка передбачає розвиток креативного, комунікабельного, естетично чутливого педагога, здатного впливати на учнів через засоби мистецтва. Педагогічна майстерність у цьому контексті розглядається автором як багатокомпонентне професійне утворення, що поєднує предметну, методичну, комунікативну, емоційно-виразну та артистичну складові. Особливу увагу приділено феномену педагогічного артистизму, який виступає як інтегральна якість учителя мистецтва, що забезпечує емоційно-виразну та художньо насичену педагогічну взаємодію з учнями. Встановлено, що ключовими чинниками формування педагогічної майстерності є опанування технік акторської майстерності, здатність до імпровізації, емоційного самовираження, володіння голосом, пластикою, мімікою, здатність до творчої інтерпретації навчального матеріалу. Розкрито потенціал театрально-педагогічних інновацій, які виступають як інтерактивні технології з елементами драматизації, рольової гри, імпровізації, театралізованої взаємодії і сприяють розвитку професійних і особистісних якостей майбутнього вчителя мистецтва. Зроблено акцент на тому, що ефективна професійна підготовка передбачає не лише академічне засвоєння знань, а й активне занурення у театрально-педагогічні практики, які стимулюють креативне мислення, емпатію, сценічну виразність та здатність до організації естетично цілісного навчального простору. Автор акцентує на доцільності впровадження в систему фахової підготовки вчителя мистецтва дисципліни «Основи акторської майстерності» і пропонує методичну реалізацію через дворівневу структуру навчання - «цех тренінгу» (опанування базових акторських технік) і «творчий цех» (розвиток імпровізаційних, інтерпретаційних і режисерських умінь). У статті окреслено методи і вправи, що використовуються на кожному етапі підготовки, запропоновано методичну модель інтеграції театральних засобів у педагогічну освіту. Узагальнено, що формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя мистецтва в умовах театрально-педагогічних інновацій вимагає зміни традиційної парадигми підготовки фахівців на користь інтегративного підходу, що поєднує педагогіку, психологію, театрознавство та методику викладання мистецьких дисциплін..

Ключові слова: педагогічна майстерність; театральна педагогіка; артистизм; сценічна виразність; інтегративна підготовка; мистецька освіта.

.

© 2026 The Author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

UDC 37.013.42:378.147:7.071.4:792 https://doi.org10.31652/3041-1017-2026(7)-3

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF DEVELOPING FUTURE ART TEACHERS' PEDAGOGICAL MASTERI THROUGH THEATRICAL AND PEDAGOGICAL INNOVATIONS

Iryna Shvets[1]

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University.Vinnytsia, Ukraine

Abstract

The article substantiates the theoretical and methodological principles of the formation of pedagogical skills of a future art teacher in the conditions of theatrical and pedagogical innovations. The need to update the content and methods of training artistic personnel is due to the challenges of modern education, in particular, the introduction of the Concept of the New Ukrainian School, which provides for the development of a creative, communicative, aesthetically sensitive teacher, capable of influencing students through the means of art. Pedagogical skills in this context are considered by the author as a multi-component professional education that combines subject, methodological, communicative, emotionally expressive and artistic components. Special attention is paid to the phenomenon of pedagogical artistry, which acts as an integral quality of an art teacher, ensuring emotionally expressive and artistically rich pedagogical interaction with students. It has been established that the key factors in the formation of pedagogical skills are the mastery of acting techniques, the ability to improvise, emotional self-expression, mastery of voice, plasticity, facial expressions, the ability to creatively interpret educational material. The potential of theatrical and pedagogical innovations is revealed, which act as interactive technologies with elements of dramatization, role-playing, improvisation, theatrical interaction and contribute to the development of professional and personal qualities of a future art teacher. The emphasis is placed on the fact that effective professional training involves not only academic assimilation of knowledge, but also active immersion in theatrical and pedagogical practices that stimulate creative thinking, empathy, stage expressiveness and the ability to organize an aesthetically holistic educational space. The author emphasizes the feasibility of introducing the discipline "Fundamentals of Acting" into the system of professional training of art teachers and proposes a methodical implementation through a two-level structure of training - "training workshop" (mastering basic acting techniques) and "creative workshop" (development of improvisational, interpretative and directing skills). The article outlines the methods and an exercise used at each stage of training, and proposes a methodological model for integrating theatrical means into pedagogical education. It is summarized that the formation of pedagogical skills of a future art teacher in the conditions of theatrical and pedagogical innovations requires a change in the traditional paradigm of training specialists in favor of an integrative approach that combines pedagogy, psychology, theater studies and methods of teaching artistic disciplines.

Keywords: pedagogical skills; theatrical pedagogy; artistry; stage expressiveness; integrative training; artistic education.

Постановка наукової проблеми. Сучасна мистецька освіта постає перед викликами оновлення змісту, методів та форм підготовки вчителя, здатного діяти в умовах Нової української школи, використовувати інтегративний потенціал мистецтва, забезпечувати креативний підхід до навчання. Відомо, що система професійних навичок учителя мистецтва є складною та багатогранною. Вона охоплює комплекс розвинених творчих здібностей і вмінь: музично- виконавських, хормейстерських, вокальних, художніх, акторських і режисерських, які забезпечують ефективне навчання, виховання та розвиток учнів засобами мистецтва. У зв'язку з цим, комплексний професійний розвиток

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

майбутнього фахівця передбачає обов'язкове залучення до різних видів мистецької діяльності, зокрема театрального мистецтва.

З огляду на те, що педагогічну майстерність часто порівнюють із «театром одного актора», важливим напрямом фахової підготовки майбутнього вчителя мистецтва постає формування артистизму та акторсько-сценічних умінь, зокрема поставленого голосу, природності рухів, виразної міміки.

Таким чином, підготовка фахівців, здатних до емоційно забарвленої, творчої взаємодії з учнями, розкриття їхнього музичного потенціалу та кваліфікованої організації музично-театральної діяльності у школі, постає одним із пріоритетних напрямів сучасної мистецької освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

В педагогіці окреслено самостійний напрямок, орієнтований на використання засобів театрального мистецтва та ідей театральної педагогіки у фаховій підготовці вчителя. Основи розуміння педагогічної технології і техніки, що є складниками педагогічної майстерності, закладені в педагогічній спадщині Макаренка А.С. Видатний педагог вказував на схожість акторської і педагогічної професії. У роботі «Мета виховання» одним з основних методів, що «надасть можливість кожній окремій особистості розвивати свої особливості, зберігати свою індивідуальність» він вважав гру (Мартиненко, Гончарова, 2018, с. 55). Педагогічні принципи німецького композитора й педагога Карла Орфа втілені в методичному посібнику «Schulwerk» (Haselbach, Kugler, 2020) і спрямовані на комплексний розвиток дитини. Педагогічний артистизм розглядається, як сукупність акторсько-режисерських умінь вчителя, до яких належить здатність створювати інтерпретацію музичного твору, вміння імпровізувати, художньо втілювати ідеї, створювати творчу атмосферу.

Фундаментальні наукові пошуки в галузі теорії і методики професійної освіти, проблем естетичного виховання розкриті в публікаціях академіка Зязюна І.А. Вони містять перспективні ідеї щодо активного використання засобів театрального мистецтва і компонентів театральної педагогіки в процесі формування педагогічної майстерності вчителя і розвитку творчої індивідуальності.

На дотичність педагогічної техніки і техніки акторської гри вказує ґрунтовне дослідження Абрамяна В. Ц. (1996) «Театральна педагогіка», в якому висвітлені питання формування техніки й технології вчителя засобами театральної педагогіки. Сучасні дисертаційні дослідження вітчизняних науковців дають підставу стверджувати, що в театральній педагогіці закладено великі можливості. Так, у науковій праці Дергач М. О. (2012) «Театральне мистецтво як засіб формування особистості в історії педагогічної думки та школи України в ХХ столітті» досліджено вплив театру на творчий розвиток особистості в різні історичні часи, осмислений виховний потенціал театрального мистецтва та проаналізовано різні підходи до його використання в освітньому процесі. Ґрунтовний аналіз розвитку професійної майстерності вчителів засобами театрального мистецтва містить дослідження Стихун Н. В. (2017) «Розвиток професійної майстерності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів засобами театрального мистецтва (20-80-ті рр. ХХ ст.)». Широке коло питань щодо формування педагогічного артистизму у здобувачів вищої освіти мистецьких вузів є предметом досліджень Падалки Г.М. (2008). Обґрунтування концептуальних засад педагогіки мистецтва, питання місця і ролі театрального мистецтва у створенні особливої технології фахової підготовки майбутніх учителів викладено в монографіях Отич О. М. (2009) «Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: теоретичний і методичний аспекти», Барнича М. М. (2018) «Психотехніка актора. Майстер-клас», Гусакової Н. М. (2021) «Театральна педагогіка: підготовка нової генерації творчих кадрів в системі вищої освіти. Сценічне мистецтво: досвід, освіта, майстерність». Театрально-педагогічні інновації, як інтерактивні технології, що поєднують акторські практики з освітніми цілями представлені у дослідженнях Кузнєцової О.М.(2021), Кузьміної І.О. (2020), Шапран Т.О. (2019). Педагоги-науковці Василевська-Скупа Л. П., Швець І.Б., Кравцова Н. Є. (2023) розглядають підготовку майбутнього вчителя мистецтв до професійної діяльності в тісному взаємозв'язку з формуванням його світоглядних орієнтацій, морально-етичних засад, театральної та музичної культури, розвиненої уяви, фантазії, інтуїтивного мислення, організаторських здібностей і глибокого розуміння дитячої психології (Василевська-Скупа, Кравцова, Швець, 2023, с. 50-56). Бровчак. Л. С., Старовойт

© 2023 The Author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Л. В. пропонують у своїх дослідженнях методологічний підхід впровадження інноваційного досвіду в професійну підготовку вчителя мистецьких дисциплін, в основу якого закладено розуміння інноваційно-орієнтованого навчання, як «певної протилежності традиційному, нормативному» (Brovchak, Starovoit, Likhitska, Todosiienko, Shvets, 2024. с. 134).

Про актуальність проблеми інтеграції педагогічної і акторської майстерності свідчить дослідження американського письменника, блогера Девіда Аллена. Він аналізує педагогічні навички, які вказують на високий рівень розвитку професійних здібностей і володіння педагогічною технікою. Серед них є ті, в основу яких закладена акторська майстерність: варіативність стимуляції учнів, яка виявляється в «багатозвучному» викладі навчального матеріалу і невимушеній, природній поведінці вчителя; вміле використання невербальних засобів: міміки, жестів, пауз, погляду тощо; ілюстрування і наведення прикладів; побудова лекцій за законами драматургії: введення, зав'язка, розвиток, кульмінація, фінал (Allen, 2008).

Зарубіжні дослідники Коуркоуліс Л., О'Донохью Д. розглядають сучасне театральне мистецтво в контексті вирішення завдань виховання в школі (Kourkoulis, 2021, с. 26; O'Donoghue, 2020, с. 294). Педагоги науковці Міллер У., Кардамон А., Мін Цуей Ні розглядають театр як феномен сучасної реальності і вважають доцільним використання елементів театралізації для розв'язання особистісних і предметних освітніх завдань (Miller, Cardamone, 2021; Ni, 2020, с. 18-23).

Особливу увагу в контексті театрально педагогічної підготовки заслуговує європейська концепція Drama-in-Education («драма в освіті»), яка отримала широке поширення у Великій Британії, Ірландії, Скандинавських країнах, Канаді та Австралії. Засновники цього підходу - Дороті Гіткот, Гевін Болтон і Сесіл Болтон (1995) - розробили фундаментальні принципи використання драми як засобу пізнання, педагогічної дії та формування критичного мислення (Heathcote, Bolton, 2010). Центральне місце в цьому підході відводиться ролі педагога як учасника дії (teacher-in-role). Такий підхід, на думку авторів, дозволяє подолати авторитарну модель навчання та перейти до спільного пошуку рішень, співпереживання, взаємної відповідальності.

Незважаючи на розбіжності в акцентах, усі вітчизняні та зарубіжні дослідники одностайно визнають важливість театру як трансформаційного інструменту педагогіки, що має потенціал для оновлення змісту й методів підготовки майбутніх учителів мистецтва.

Попри активну модернізацію вищої освіти, система підготовки вчителя мистецтва ще не повною мірою враховує потреби інтегрованого розвитку педагогічної та артистичної складових. Залишається фрагментарним впровадження театрально-педагогічних технологій у навчальний процес, а також недостатньо сформованими залишаються теоретико-методологічні засади цього напряму. Проблема полягає в тому, що галузь «Мистецтво» знаходиться на перетині педагогіки, психології, театрознавства, але потребує чіткої систематизації понять, принципів, методів, а також обґрунтування педагогічної цінності театру як освітнього ресурсу.

Мета статті – є теоретичне обґрунтування інтегративного підходу до формування педагогічної майстерності вчителя мистецтва з опорою на сучасні театрально-педагогічні практики, а також аналіз методичних прийомів, що сприяють формуванню педагогічної майстерності у навчальній та практичній діяльності.

Виклад основного матеріалу. У системі професійної мистецької освіти поняття педагогічна майстерність посідає ключове місце, адже воно відображає рівень готовності педагога до ефективного здійснення освітнього процесу. Згідно з Падалкою Г.М., педагогічна майстерність - це «здатність учителя керувати освітнім процесом, впливаючи на особистість учня не лише інтелектуально, а й емоційно, естетично, духовно» (Падалка, 2008, с. 45). Отже, педагогічну майстерність учителя мистецтва ми розглядаємо як інтегровану професійну якість, яка поєднує в собі глибокі предметні знання, володіння ефективними методами навчання, високий рівень комунікативних навичок, емоційну інтелігентність, сценічну виразність та здатність до творчої імпровізації. Педагогічна майстерність вчителя мистецтва проявляється у низці ключових аспектів, що охоплюють як професійні, так і особистісні характеристики фахівця, необхідні для ефективного здійснення мистецько педагогічної діяльності.

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Базовим компонентом є методична компетентність - здатність обирати і практично застосовувати оптимальні методи навчання відповідно до поставленої мети, вікових особливостей учнів, специфіки навчального матеріалу.

Важливим аспектом педагогічної майстерності є комунікативна культура, яка виявляється у здатності ефективно взаємодіяти з учнями, будувати навчальний діалог на основі довіри та емоційного контакту. Для цього вчитель має володіти виразним мовленням, вмінням чути і відчувати учнів, адже це створює передумови для формування сприятливого освітнього середовища, в якому мистецтво стає живим простором спілкування, емоційного розвитку та творчого самовираження.

Суттєвою ознакою майстерності вчителя є здатність до творчої імпровізації, умінні реагувати на зміну освітніх обставин і діяти гнучко, залучати різноманітні художні засоби в зміст і методику занять.

Не менш важливим аспектом педагогічної майстерності є рефлексивність. Рефлексивний підхід передбачає постійне самовдосконалювання, готовність до змін і оновлення педагогічного інструментарію, здатність надавати об'єктивну оцінку власній діяльності.

Особливої уваги набуває категорія артистизму. Артистизм виступає системоутворювальним елементом педагогічної діяльності, що забезпечує емоційну переконливість, естетичну виразність і глибину впливу на учня через інтонацію, міміку, жест, паузу, рух.

Практичні спостереження засвідчують, що навіть високий рівень педагогічної та методичної підготовки не завжди забезпечує яскраве втілення творчого задуму. Брак пластичної свободи, психофізична скутість, або, навпаки, надмірна активність нерідко знижують виразність педагогічної дії. Ми вважаємо, що подібні недоліки є наслідком недостатнього використання театрально-педагогічних інновацій в системі професійної підготовки вчителів мистецтва.

У межах сучасного педагогічного дискурсу поняття «театрально-педагогічні інновації» охоплює систему новітніх методів, форм і підходів, що інтегрують театральне мистецтво у структуру професійної педагогічної підготовки (Завалко, 2013, с. 37). В цьому контексті театрально-педагогічні інновації відіграють особливу роль: вони забезпечують перехід від традиційної освітньої моделі, орієнтованої переважно на формальне опанування фахових знань і методик, до комплексного, інтегративного формату підготовки. Особливість професійної підготовки майбутнього вчителя мистецтва в умовах застосування театрально-педагогічних інновацій полягає в тому, що становлення його педагогічної майстерності розглядається як багатогранний процес розвитку, який охоплює інтелектуальну, емоційну, тілесну, соціальну, комунікативну та художньо естетичну сфери. Такий підхід вимагає створення освітнього середовища, в якому студент залучається не лише до академічного засвоєння змісту, а й до інтенсивного творчого досвіду, що розгортається у форматі театралізації, імпровізації, театралізованого взаємозв'язку. Варто підкреслити, що в умовах впровадження театрально-педагогічних інновацій змінюються не лише організаційні форми навчання, а й сутнісні акценти змісту професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва.

Усвідомлюючи необхідність пошуку ефективних навчально-методичних засобів для розвитку педагогічної майстерності студентів, на кафедрі вокально- хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського було запроваджено дисципліну «Основи акторської майстерності». Її зміст зорієнтований на розвиток ключових артистичних умінь, зокрема: виразного мовлення, жестової пластики, тілесної свободи, імпровізаційних навичок та вміння керувати емоційною атмосферою в педагогічному процесі. Основні завдання опанування курсом «Основи акторської майстерності» охоплюють: ознайомлення з особливостями акторської творчості в театральному та естрадному мистецтві, засвоєння базових принципів музичної, естрадної та театральної драматургії, оволодіння технікою сценічної гри та практичне застосування її засобів, а також розвиток навичок пластичної виразності.

З огляду на специфіку мистецької педагогіки, у процесі викладання навчальної дисципліни «Основи акторської майстерності» широко застосовуються театрально-педагогічні інновації, що поєднують елементи акторських

© 2023 The Author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

технік, драматургічні форми взаємодії, рольові моделі поведінки та творчо ігрові стратегії навчання. Спираючись на методологічні підходи провідних режисерів і авторів акторських шкіл, доцільним та результативним видається структурування практичних занять з вказаної дисципліни у форматі двоетапної моделі: етапу «цех тренінгу» - спрямованого на розвиток базових психофізичних навичок, та етапу «творчого цеху» - орієнтованого на імпровізацію, сценічне перевтілення та створення цілісного художнього образу. Кожен із зазначених етапів базується на визначених методах, що містять систему спеціалізованих практичних прийомів і вправ. Ефективними інструментами розвитку артистизму, сценічної виразності та педагогічної імпровізаційності, що застосовуються в «цеху тренінгу» є:

- метод драматизації, який передбачає створення інсценізованих ситуацій, у яких студенти виконують ролі літературних, музичних або вигаданих персонажів. Цей метод розвиває сценічну виразність, міміку, інтонацію, жестикуляцію та вміння передавати емоційний стан;
- метод рольової гри, що полягає у відтворенні педагогічних або мистецьких ситуацій, коли студент виступає в ролі вчителя, учня, диригента, критика, слухача тощо. Метод сприяє розкутості, сценічній природності, формує здатність до педагогічної імпровізації;
- метод імпровізації, спрямований на розвиток спонтанної виразності, здатності діяти без попереднього сценарію, швидко приймати рішення у педагогічно творчих ситуаціях;
- тренінг сценічного мовлення, спрямований на розвиток голосових якостей, дихання, дикції, тембру, інтонаційної насиченості мовлення. Цей метод є базовим у театральній підготовці і надзвичайно актуальним для вчителя мистецтв, який часто працює голосом на публіку.

«Цех тренінгу» також містить вправи, що сприяють регуляції психічного стану («Кішка», «Обійми плечі», «Струшуємо зайве», «Напруження розслаблення» та ін.); розвитку дихання («техніка 4-7-8»; «Глибоке дихання» з акцентом на рух живота; «Почергове дихання ніздрями», «Дихання джмеля», «Насос», «Свічка» та ін.); активізації міміки та мімічних м'язів («Гримаси», «Маятник»); спеціальні вправи на техніку руху, пластичність та виразність жесту («Пружина», «Хвиля», «Змія», «Скульптура», «Зміна обстановки») та ін.

Другий етап - «творчий цех» - відіграє ключову роль у формуванні креативної складової педагогічної майстерності. Його зміст спрямований на розкриття індивідуального творчого потенціалу студентів, розвиток фантазії, ініціативності, формування навичок режисури. Практична реалізація передбачає виконання широкого спектру творчих завдань: створення авторських казок з елементами діалогів, пластичних етюдів, розігрування імпровізаційних сценок на задану тему, драматизацію фрагментів літературних творів, поезії або фольклору із залученням елементів лялькового театру, предметного театру. Студенти навчаються бачити потенціал кожного художнього тексту або музичного фрагмента як драматургічної основи майбутньої сценічної мініатюри.

Усі описані методи є ефективними інструментами не лише для розвитку сценічних навичок, а й для формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя мистецтва. Артистизм у цьому контексті постає не як акторська гра заради ефекту, а як глибока педагогічна якість, яка надає викладанню мистецького змісту переконливості, емоційності та справжньої естетичної сили.

Висновки. Розгляд теоретико-методологічних засад, особливостей практичної реалізації інноваційного потенціалу театральної педагогіки у процесі підготовки майбутнього вчителя мистецтва дає підстави стверджувати, що формування педагогічної майстерності в умовах театрально-педагогічних інновацій виходить за межі традиційного навчального процесу і постає як багатовимірна діяльність, що інтегрує елементи акторської гри, режисури, сценічної виразності, імпровізаційності та педагогічного проєктування. Категорія педагогічного артистизму, проаналізована у контексті спорідненості театральної та педагогічної діяльності, розкриває глибоку сутність професійної майстерності вчителя мистецтва як особистості, здатної впливати на учнів не лише знаннями, а й засобами естетичної взаємодії.

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Список використаних джерел

Василевська-Скупа, Л. П., Кравцова, Н. Є., & Швець, І. Б. (2023). Міждисциплінарна інтеграція як важливий чинник професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. Т. 29. 50-56.
URL: http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/41080

Завалко, К. З. (2013). Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: монографія. Друк. «Черкаський ЦНП», 520 с.

Падалка, Г. М. (2008). Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України, 274 с.

Мартиненко, Л. Б., & Гончарова, О. В. (Укл.). (2018). Філософія педагогічної культури: навчально-методичний посібник. ВПЦ «Візаві», 306 с.

Brovchak, L. S., Starovoit, L. V., Likhitska, L. M., Todosiienko, N. L., & Shvets, I. B. (2024). Integrating music, drama and visual arts in extracurricular programs: enhancing psychological development in early school-aged children. [Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies]. 5(3), e24052. URL: https://doi.org/10.51798/sijis.v5i3.791

Allen, D. (2008). Making It All Work: Winning at the game of work and the business of life. Little, Brown Book Group. 320 p.

Haselbach, B., Kugler, M. (Eds.). (2020). Orff-Schulwerk. Grundlagentexte 1932-2010. München, 214 p.

Heathcote, D., Bolton, G. (2010). Drama for Learning: Dorothy Heathcote's Mantle of the Expert Approach to Education. Heinemann.

Kourkoulis, L. (2021). Morality, Consciousness, and the Phenomenal World: A Future Art Curriculum. [Art Education]. 74 (1), 26 - 30.

Miller, W., Cardamone, A. (2021). Educating Through Art, Ecology, and Ecojustice: A Rain Barrel Project. [Art Education]. 74 (1), 40 - 45.

Ni, M.-T. (2020). Walter Sicket's Music-Hall Scenes and Theatricality of Modern Experience. [International Journal of Art and Art History]. 8 (2), 17 - 23.

O'Donoghue, D. (2020). Engaging Conversations in Art Education. [Studies in Art Education: A Journal of Issues and Research]. 61 (4), 293 - 297.

References

Vasylevska-Skupa, L. P., Kravtsova, N. Ye., & Shvets I. B., (2023). Interdisciplinary integration as an important factor in the professional training of a future teacher of musical art. Naukovyi chasopys of Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University. Series 14: Teoriia i metodyka mystetskoi osvity, 29, 50-56. [in rkrainian].

Zavalko, K. (2013). Pedagogical innovation in the theory and practice of music education: monograph. Druk. «Cherkaskyi TsNP», 520 s. [in Ukrainian].

Padalka, H. M. (2008). Art Pedagogy (Theory and methodology of teaching art disciplines). K: Osvita Ukrainy, 2008. 274 s. [in Ukrainian].

Martynenko, L. B., & Honcharova, O. V. (Ukl.). (2018). Philosophy of pedagogical culture: a teaching and methodological manual. Visavi Publishing and Printing Center, 306 s. [in Ukrainian].

Brovchak, L. S., Starovoit, L. V., Likhitska, L. M., Todosiienko, N. L., & Shvets, I. B. (2024). Integrating music, drama and visual arts in extracurricular programs: enhancing psychological development in early school-aged children. Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies, 5(3), e24052.

Allen, D. (2008). Making It All Work: Winning at the game of work and the business of life. Little, Brown Book Group. 320 p.

Haselbach, B., Kugler, M. (Eds.). (2020). Orff-Schulwerk. Grundlagentexte 1932-2010. München, 214 p.

Heathcote, D., Bolton, G. (2010). Drama for Learning: Dorothy Heathcote's Mantle of the Expert Approach to Education. Heinemann.

Kourkoulis, L. (2021). Morality, Consciousness, and the Phenomenal World: A Future Art Curriculum. Art Education, 74 (1), 26 - 30.

© 2023 The Author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Miller, W., Cardamone, A. (2021). Educating Through Art, Ecology, and Ecojustice: A Rain Barrel Project. Art Education, 74 (1), 40 - 45.

Ni, M.-T. (2020). Walter Sicket's Music-Hall Scenes and Theatricality of Modern Experience. International Journal of Art and Art History, 8 (2), 17 - 23.

O'Donoghue, D. (2020). Engaging Conversations in Art Education. Studies in Art Education: A Journal of Issues and Research. 61 (4), 293 - 297.

Про автора

Ірина Швець, Народна артистка України, професор кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м.Вінниця, Україна, e-mail: Shurikira@ukr.net

About the Author

Iryna Shvets, People's Artist of Ukraine, Professor of the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: Shurikira@ukr.net ;

© 2026 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)